

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . . . 25 K Félévre . . . . . 150 K
 Hegyedévre . . . . . 75 K Egész évre . . . . . 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felfelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Vitézi donációk.

A szomorú emlékü őszirózsá-forradalom, mely a nemzeti függetlenség szent jelszava alatt évszázados nemzeti értékek tönkretételét tűzte maga elé, egy meghibbant agyú perverz szerepnökének tragikus mondásával a guny és szégyen bélyegét sütötte rá a nemzet háborús szerepére. Arra a nagyszerű glóriára, melyet titáni küzdelmek és világraszóló hősi fegyvertények fontak a becsületért és hazájáért harcoló nemzet feje köré. Megszűnt, semmivé lett a vitézi érdem, s a félkezű hősök és béna titánok orcapirulva olvasták a lélek metyelző sajtótermékek hasábjain, hogy amié rtéletüket és épségüket kockáztatták: a nemzeti becsület, csaloika szemfényvesztés csupán Szégyenkezve, keserűen csalódott szívvvel, kiverít eb gyanánt bujdosnak a forradalmi örületben, s csunyán becsapva és megcsalotva érezték magukat. S a számító, ravasz forradalmi-zsonglőrök éppen nem hagyták kiaknázatlanul ezt a lelki elváltozást és a maguk céljaira defaitismussá fokozták az elkeseredést azzal, hogy bitang kézzel letépték a hősi keblekről a vitézségi érmekeket, le a megkülönböztető jelzéseket és a nemzeti ideálokért, lelkesen sikraszállott vitézeket egyelőkké tették a forradalom gyáva és hitvány patkányaiival. Kellott a nemzet legjobbjainak e lelki meghasonlása ahhoz a gyalázatos munkához, ahhoz az aljas mérnylethez, melyet a haza épsége és becsülete ellen terveztek. S az események megmutatták, hogy jól számítottak. Szégyenpadra került a nemzeti becsület, gúny tárgyá lett az Isten, király, haza, szent fogalma és veszendőbement, rablók marataléka lett az évszázados nemzetiértékek legtöbbje.

A nemzeti feltámadás és megújodás csak roncsait találta mindennek. Második honalapításra, a nemzeti értékek másodvirágzásu termelő és gyűjtő munkájára, a nemzeti ideálok második megteremtésére és öntudatba vésésére van szükség, hogy a második ezerévet megkezdhesük. Lehetne-e élesebb elmével, fájt, nemzetet jobban ismerő látóki képességgel e súlyos feladat megoldásába fogni, mint a hogy azt az ország kormányzója teszi? Az anyagi alapok lerakása és megerősítése mellett gondja van a lelki készség megteremtésére.

Férfias elhatározással visszatüzte a vitézek mellére a csufondárosan lerángatott hősi jelvényeket, visszaadta nekik a nemzet háláját és szeretetét, s a gaz alattomossággal arcukra kergetett szégyenpirt a büszkeség és jogos önértégyémántos ragyogásávalváltotta fel. Hogy hely-

rehozza a legközelebbi bünös mult rettenetesromboló hatását, n e m z e t i jutalmat osztogat a haza becsületéért, a nemzeti hagyományokért, az Istenért, királyért és hazáért vivott hosszú háboruban legnagyobb érdemeket szerzett, legszebb kitüntetést nyert magyar vitézeknek.

A vitézi donációk örök nemzeti adományként családra szóló, bizományba adott kisebb terjedelmű földbirtokok lesznek, melyek a mindennapi kenyér biztosítása mellett holtig és maradékai-

ban még azután is eszébe juttatják a nemzet hőisének, hogy a hazáért való szenvedés, önfeláldozás és haláltmegvető hősiesség nem marad eredmény nélkül. Az erkölcsi, lelki jutalom, a sohasem szünő büszke önértet, egy ország szeretete és hálája mellett még jelentős anyagi ajándék is vár arra, aki a harcok mezején vitézül viseli magát.

Soha jobb időkben nem lehetett volna a vitézi donációk kiosztását megkezdeni!

Ujjászervezik az állami közbiztonságot

Változás a nemzetgyűlési bizottságokban — Mi van a kulisszák mögött

Budapest, aug. 28. (Nemz. St. tel. jel.) A közbiztonság megerősítése volt a Teleki kormány egyik sürgős feladata. Ferdinándy belügyminiszter e végett a rendőrség és csendőrség jelenlegi viszonyait fejleszteni akarja. Az átszervezések olyan stádiumban vannak, hogy a kormány a szükséges törvényjavaslatot rövid időn belül beterjeszti.

Budapest, aug. 28. (Nemz. St. tel. jel.) A kormányzópárt intéző-bizottsága elhatározta, hogy a nemzetgyűlési bizottságokat ujjászervezi. Eszerint szakembereket választanak be a

bizottságokba, az ellenzéki pártok pedig számarányuknak megfelelően részesülnek a bizottsági tagságokban.

Budapest, aug. 28. (Nemz. St. tel. jel.) A kormányzópárt helyiségében tegnap este kínos feltűnést keltett a keresztyén nemzeti képviselők távolmaradása. A keresztyén nemzeti egyesülés párt tagjai napok óta zárt értekezletet tartanak volt párthelyiségükben, a Károlyipalotában. A kormányzó pártban az a vélemény, hogy számolni kell ennek parlamenti következményeivel is.

Beszélgetés Teleki miniszterelnökkel

Budapest, aug. 28. (Nemz. St. tel. jel.) Claud francia újságíró t kihallgatáson fogadta Teleki Pál miniszterelnök, akinek a következőket mondotta: Ha a bolsevizmus ellen állandó gátat akarnak emelni, elsősorban a magyarságra kell gondolni, amely az összes katonai erényekkel megáldott nép. Európa védelme ebben a tekintetben a Kárpátokra van koncentrálvva, amelyet aránylag kevés erővel lehet tartani. Ha a Kárpátok vonalát egyszer túllépik, Budapestig nincs több védelmi vonal. A Kárpátok vonala azonban most nem a mi kezünkben van s az ellenség ellen szükségünk van fegyverekre, mert már nincs fegyverünk. Majd a gazdasági kapcsolatra és a bojkottra tért át s így fejezte be beszédét. Igazságos ügyünkbe bizva, győztünk, anélkül, hogy a nemzetközi szakszervezetnek bármilyen concessiót teitünk volna.

A drágaság és a lakáshiány ellen

Budapest, augusztus 28. (N. St. tel. jel.) Híre járt, hogy a drágaság leküzdése céljából az árvizsgáló bizottságot beolvasztják a kereskedelmi minisztériumba. Erre vonatkozólag Lipták Pál államtitkár kijelentette, hogy a kormány mindent meg tesz a drágaság ellen. Az árvizsgáló bizottság nem olvad bele a kereskedelmi minisztériumba, hanem annak fennhatósága alá fog tartozni és tartozik már ma is s az árvizsgáló bizottság feletti külön ellenőrzést gyakorolhat s nem állapíthatja meg az árakat önhatalmúlag.

A lakáshiányon is segítve lesz. Kedvező esetben reméljük, hogy rövid időn belül kirhatjuk az árlejtést, úgy hogy 6 hét múlva minden vagonlakó házban és villatellenki tisztességes lakáshoz juthat. Természetesen csak azok kapnak lakást, akik feltétlenül kötvé vannak Budapesthez.

Sréter miniszter — Hódmezővásárhely jelöltje

Budapest, aug. 28. (Nemzeti St. tel. jel.) Léky Ákos, a kormányzópárt titkára a hódmezővásárhelyi polgármesternek bejelentette, hogy a kormányzó Emich Gusztávot berni követté nevezte ki, aminek következtében lemondott mandátumáról. A megüresedett mandátumra egyhangulag Sréter István honvédelmi minisztert jelölték a választók.

Az orosz veszteség

Varsó, aug. 28. (Nemzeti St. tel. jel.) Varsó ellen indított s kudarcot vallott offenzíva 187 ezer emberébe került az orosz szovjetnek, Ezek közül 107 ezer vörös katona fogságba került, 50 ezer pedig elesett, vagy megsebesült.

Wrangel csapatai Anapától délre elfoglalták Rajeczket és Pinasevszkája vasút állomást s a déli téri tartományban nagy győzelmet aratott.

A Morning Post értesülése szerint a tanácsköztársaság állása megingott. Ennek megmentésére Szibériából valamennyi rendelkezésre álló csapatot a harctérre indították Bialostok felé.

Német elégtétel a franciáknak

Boroszló, aug. 28. (N. St. t. j.) Fimmer tartományi főelnök ma megjelent a francia követnél, hogy kifejezze a német birodalom őszinte sajnálkozását a francia küldöttség székháza ellen intézett támadás fölött. A francia követ redkívül hidegen fogadta az elnököt s egyszerűen tudomásul vette a bocsánatkérést. A francia ház teljesen elpusztult s benne pótolhatatlan irások és szerződések voltak, amelyek a Felső Sziléziából való kereskedelmi megállapodásokról szóltak.

Mit vett el tőlünk a békeszerződés?

Az a békeszerződés, amit aláírás végett elibünk tettek, nem szerződés, mert hiszen a feleknek nem egyező akaratát foglalja irásba, de nem is hozza meg a békét, mert tőlünk életfeltételeinket akarja elvonni.

Az alábbi kis statisztika áttekinthetően mutatja meg, hogy mily mértékben akarják elvakult ellenségeink megcsönkítani és életképtelenné tenni szerencsétlen hazánkat.

Magyarország 325 ezer négyzetkilométerből csak 90 ezret hagyta meg, a 20 millió lakosság pedig 7 és fél millióra csökkent.

Az ország területének 45 százaléka szántó-föld volt, ennek majdnem fele elveszett. A termelt gabonának egyharmadát, 18 millió mázsát külföldi országoknak adtuk el, amiért 400 millió békebeli koronát kaptunk. A csonka Magyarországról legbővebb számítás szerint sem szállíthatunk ki többet 7 millió mázsánál. Evesztünk tehát egyik fő jövedelmi forrásunk legnagyobb részétől. Malmainknak is 40 százaléka ellenségeink kezére került, pedig egyik legfejlettebb iparágunk a malomipar volt.

Kukoricatermelésünknek elvesz majdnem fele, ami sertésenyésztésünket nehezíti meg, zabtermelésünknek pedig háromnegyede, ami a lótenyésztésünkre jelent súlyos csapást.

Ami az állatállományunkat illeti, idegen kézre jutott a szarvasmarháinknak és juhainknak háromnegyed része, a ló- és sertésállományunknak több mint fele, ami a békében sok millió hasznos hozó állatkivitelünköt foszt meg bennünket, eltekintve attól, hogy az oláhok kedvezőtlenebbé tették. Az állatállomány ily nagyfokú csökkenése miatt nincs remény a bőr-árak és a szövetárak esésére sem.

A békében Magyarország mezőgazdasági termékeinek, gabonáinak, lisztnek, élelmiszereknek kivételével fizette meg azoknak a nyersanyagoknak és iparcikkeknek az árát, amelyekre a külföldről rászorult. Fontos gabona- és állattenyésztő országrészeinknek elvétele azonban megfoszt bennünket a jövőben ennek a lehetőségétől. Még sokkal súlyosabbá teszi a helyzetet az, hogy a csonka Magyarország által termelt felesleggel a békeszerződés 208. pontja értelmében nem rendelkezünk, mert öt éven át kénytelenek leszünk élelmiszerfeleslegeinket oly mennyiség erejéig, amint azt a jóvátételi bizottság jónak látja, Ausztriának belföldi árakon vámtól mentesen átengedni. Tehát éppen az átmeneti gazdaság legsúlyosabb öt első évében nem használhatjuk ki a magas külföldi árakat valutánk javítására. Hogy ez mit jelent, láthatjuk abból az egyetlen adatból, hogy az utolsó békeévben 2 milliárd korona értékű vittünk ki a külföldre és ennek a fele élelmiszeri cikkekre esett.

Elveszett a szőlőterületek 40 százaléka, nagyrészt a legértékesebb borvidékek. A termelt bornak egynegyed részét adtuk el a külföldnek. Most ettől is elvesztünk.

Legérzékenyebb veszteségeink egyike azonban az, hogy erdeink ugyyszólván teljesen az elszakított területen vannak. Az ország egyharmada erdő volt. — Ennek 90%-át elvesztettük. Ezért lesz a jövőben is drága az épületfa a talpa, a donga, a tűzifa, a butor, sőt a papíros is, mely nagyrészt fából készül. — *Papírgyáraink* közül is alig marad és papíriparunk is teljesen elveszett.

A 29 cukorgyárunk közül elveszett 18. Pedig cukortermelésünk oly nagy volt, hogy a cukorunk háromnegyedét külföldre vihetjük.

Szeszgyárainknak elveszett a fele, *vasutainknak* 62 százaléka. Eveszték összes *sóbányáink*, arany-, ezüst-, réz-, ólom és *aluminium-bányáink*, elvesz a sok befektetést felmenesztett *erdélyi földgaz*, melyhez az ország ipari fellendülésének oly vérmes reményeit üzték.

Minden ország ipari fejlődésének alapját a vas és szén teszi, mert az iparhoz szükséges gépek vasból készülnek, a gépeket pedig szénrel fűtik. Magyarország ipara azonban a jövőben nem fejlődhet, mert elveszték a szén-

bányáink legnagyobb részét, sőt a nekünk hagyott pécsi szénnek is egyrészt Jugoszláviának kell adnunk öt éven át, jóvátétel címén. Elvették a *vasbányáinkat* is, egy kivételével, mely a szakértők szerint pár év alatt ki fog merülni.

E pár szomorú adat is mutatja azt, hogy ez az ország boldogulni nem fog mindaddig, míg darabjaira van szaggatva. Teljesen elgyengülve, kimerülve talán vegetálhatunk még egyideig, de megerősödött és nagyra nőt

szomszédainknak bármily pillanatban könnyű zsákmányul eshetünk.

De már kezd derengeni. Mind sűrűbben emelkednek hangok, a külföldi sajtóban és törvényhozásokban, amelyek tiltakoznak az embertelen és az újabb háború csiráját magukban hordó feltételek végrehajtása ellen. Bizalmunkat nem veszítjük el, mert tudjuk, hogy amit az Alkotó egységes egésznek teremtett, azt emberi kezek tartósan nem tördelhetik darabokra.

Kik ölték meg II. Miklós cárt?

A moszkvai zsidó konklávé volt a felbujtó
A Times szenzációs leleplezése

A szerencsétlen véget ért II. Miklós cárnak és családjának kivégzéséről a legkülönbözőbb hírek keringenek a nagyvilágban és jóformán a mai napig teljes bizonytalanságban voltunk a felől, hogy hol és milyen körülmények között tették el láb alól a gonosz elenségei a boldogtalan Romanov családot. A londoni Times most végre lerántotta a leplet a sokáig titokzatos gyilkosságról és hiteles adatok alapján mutatja ki, hogy kik, hol és hogyan gyilkolták meg II. Miklós cárt és családját. Kimutatja a moszkvai zsidó konklávé érdeke volt a gyilkosság, melynek kidolgozó, szervezői és végrehajtói mind zsidók voltak. Így aztán már érthető az is, hogyan jutottak a világsajtóba azok a legkülönbözőbb, ellentétes hírek a cárról és családjáról, s hogyan kerülhetett nem régen is egyik osztrák sajtóorgánium révén a nyilvánosság elé az a röpke, de jól irányított hír, hogy II. Miklós cár el és biztonságban van.

A Times cikke a következőket mondja:

„II. Miklós, Oroszország volt cárijának, — feleségének és családjának szomorú martíromságát végre el lehet beszélnünk. Ez a történet a törvényes nyomozás adatain alapul. Szemtanuk hiteles vallomása a cikkirő bírlókában van, de a tanuk kitételét még mindig nem nevezheti meg, minthogy ők a szovjében vannak, a gyilkosok karmái között. Eljön még az idő, mikor a bűntést kérdőre vonják.

1918 július 16 ikának éjszakáján Jekaterinburgban a cári családot és kísérőit — mindössze tizenegy személyt — abban a házban, melyben fogva voltak, egy szobába vezették és ott revolverrel agyonlőtték. Ebben a tekintetben nincs semmi ellentmondás. Kivégzetésük előtt a foglyokat szörnyűséggel megkínózták, ha nem testileg, mindenesetre lelkiileg. Hogy az áldozatok meghaltak, a hullákat egy erdőbe vitték s ott megcsönkították, egészen felszabdalták. Ezt a gaztetet előre megfontoltan készítették elő a gyilkosok.

A moszkvai szovjetkormánytól kiadott hivatalos jelentés, mely július 20-án — négy nappal a gyilkosság után — jelent meg, azt állítja, hogy a cár meggyilkolása szükséges volt, de hangsúlyozza, hogy a volt cárnét és gyermekeit elküldték a városból „biztos helyre.”

Késégtelenül megállapították, hogy a cár becsületességének áldozata. Semmiképpen sem akart tárgyalni Oroszország szövetségének ellenségeivel.

A cikkirő hosszasan elbeszéli, hogy őrszekötötést tartott fenn Diterichs orosz tábornokkal és Szokolovval, akik a cár meggyilkolását nyomozták. Mikor a vörösek elfoglalták Omszket s tartani lehetett már a fehér hadseregbe beszállított vörös kéküldő, Szokolov az összes iratokat a cikkirő autójába tette, mely fölött az angol lobogó lengedezett.

„Szemtanuk állítása szerint — mondja a cikk, melyet számtalan tárgyi bizonyíték is megerősít — semmi kétség, hogy Jekaterinburgban bérgyilkosságot követtek el. Meglátogattam a házat, melyben az áldozatok éltek. Ez a ház egy bizonyos Ipatiev tulajdona, aki kereskedő és zsidó eredetű. Kinyitották a szobát. Pár napra a gyilkosság után láttam. Szokolov pont-ról-pontra mesélte el a tragédiát. Minden mosás és surolás, mely a gyilkosság után történt és látható volt akkor is, nem tüntette el nyomait. Tudjuk a tanuk vallomásaiból, valamint a halottaszobába rémes és borzasztó jeleiből is, hogy az áldozatok ültek vagy álltak, amikor a gyilkosok rájuk sűrítették revolvereiket. A golyók helyei a falakban és a padlóban gondosan ki-

vannak vágva, de az erdőben, ahová kicélték a legyilkolt cári családot, véres nyomokra bukkantak. A falak felső részét trágár rajzok és fölírások éktelenítik el. Vannak bizonyos fölírások zsidóul, németül és magyarul is.”

Hiteles adatok alapján a cikkirő fölbogozza a rettenetes bolsevik bűntényt, mely a cárt, feleségét és gyermekeit eltette láb alól. Legújabb cikkében már közli a főgyilkosnak, a császári börtön parancsnokának és a gyilkosok szervezőjének, *Jurovszki Jankeinek arcképét is, aki saját kezével lötte le a cárt és a cárevicsét.*

„A gyilkosok közül nagyon sok még ismeretlen. Ide sorozhatjuk jórészt nnak a száz zsidónak, akik Németországból jöttek Leninnel és azt a sok száz zsidót is, akik Csicagóából vándoroltak be Oroszországba és kétségtelenül terror alatt tartotta Oroszországot. Egész nagy kötet kellene ahhoz, hogy megnevezzük és leírjuk őket. Pusztán csak azokat említem meg, akik a jaketerinburgi drámában főszerepet játszanak. A legfontosabbak: Svertloff, Szafaroff, Vojkoff, Golosekin és a főgyilkos Jurovszki.

Szafaroff és Vojkoff Lenin társai között szerepelnek. Mindkető hatalmas bolsevik, magas állást tölt be a végrehajtó és a politikai natalom terén. Svertloff a szovjet koronázatlan cáija. Tekintélye sokkal nagyobb, mint Leniné, vagy Trockijé. Golosekin kifejezetten nemzetközi politikus hírében áll. Irózatosan vérszomjas, még mint vörös népbiztos is. Azok, akik ismerik őt Jekaterinburgból, úgy írják le, mint gyilkos szaditát. Kivégzéseknél sohasem jelent meg, de örömet lelte abban, hogy a kivégzés részletes leírását meghallgassa. Reszketve és borzongva bebújt ágyába, ott várta meg, míg a hóhér megérkezett hozzá részletes jelentésével, örömtől részegen hallgatta végig a kinszenvedések leírását, új és új részletekért könyörgött és kéjelgett az áldozatok szavaiban, mozdulataiban, ha álos kinjaiban, melyek beteg víziójában elvonultak előtte.

A főgyilkos — Jurovszki — akkor lett a sze encsétlen cári család főbörtönőre és kinzója, mikor a moszkvai zsidó konklávé szabadon végrehajtatta bosszuművét. Az orosz parancsnokot és őrköt eltávolították, Magyar és német katonákat tettek a helyükbe, zsidó parancsnokság alatt. (!)

Hogy kicsoda-micsoda Jurovszki, egészen kinyomozták. Szülei és rokonai — szegény zsidók — Szibériában maradtak, miután a gyilkos, a vezérei és bűntársai elmenekültek Jekaterinburgból. Jurovszki órák volt Tomszokban, de alig tudott megélni. Minthogy becsvágy fűtötte, megvetette a körülötte élőket. Jobb alkalomra várt. Ez a jobb alkalom hirtelen és titokzatosan megjött. Jurovszki egyszerre csak eltűnt. Jekaterinburgban aztán, mint fényképész jött vissza. Kiderült, hogy Berlinben járt és pénzhez jutott. Mikor a háború kitört, kibújt a katonai szolgálat alól és a vörös kereszthez osztatta be magát s Jekaterinburgban maradt. (!) Hogy pedig a bolsevikiek magukhoz ragadták a kormányt, az új hatalom politikai megbízottja lett. (!) Minthogy mindenáron előre akart jutni, Jurovszki kitért a luteránus vallásra. Még barátságosan beszélgetett a cár beteg fiával, Aleksz-szel, akit pár nappal azután saját kezével lött le.”

Minden öntudatos magyar keresztyén ujságot olvass!

KÖZGAZDASÁG

A HAJDUFÖLD VASÁRNAPI
MELLÉKLETE
ROVATVEZETŐ
B I R Ó P A L

Kisgazda-nevelésünk

Iskolái már, ha mind meglennének is elkéstek volna ahhoz, hogy a felnőtt, a meglelt földmivelők gazdasági szakismeretét megfelelően fejleszthetnék, pedig nálunk ez az életbevágó, a legsürgősebb feladat. Mert az újraépítés legszilárdabb sarkkövét a mezőgazdasági termelés megindítása, biztos alapokra való helyezése, kiterjesztése és fokozása egyaránt kell, hogy képezze. Nevezetesen pedig akként, hogy terményei nemcsak a pillanatnyi fogyasztási szükségleteinket bőven fedezzék, nemcsak iparunkat is tőlük telhetően nyersanyaggal lássák el, hanem mindezeket felül első sorban is új mezőgazdasági, azután pedig egyéb iparok keletkezésére és valamennyi kiterjesztésére és fejlesztésére szolgáltatassanak létalapot úgy, hogy mezőgazdasági termelésünk minden feleslege csak feldolgozott, vagy az állati szervezet által átalakított állapotban kerülhessen kivitelre. Csakis ilyen alapokon megindulva érhetjük mielőbb el értékeinknek — valutánknak — amaz emelkedését, a mi súlyos helyzetünkön egyedül hivatott könnyíteni.

Ilyen irányú tevékenységre képesített földmivelőt azonban ma nemcsak a kisgazdák között — a fehér hollóhoz hasonló ritka kivételektől eltekintve — hiába keresünk, de a nagyobb birtokok körében sem sokra akadunk és még a gazdasági osztály képviselői azokat a legnagyobb mértékben, de korántsem olyan számban, hogy az újraépítés nagy munkájából így helyhez kötötten azok is, az ország és a nemzet által megkövetelt részüket a kellőképpen kivehetnék. Ha ehhez a valósághoz hozzávesszük még, hogy népünknek az aránylagos földhöz juttatása immáron olyan elodázhatatlan nemzeti szükséglet, ami sürgősen kielégítést követel: ezzel ismét csak a földmiveléshez, a gazdálkodáshoz „nemértők” tömege növekedik nagy mértékben meg; ami pedig korántsem a többtermelést, hanem egyenesen termelésünk csökkenését jelentené: nyilvánvaló tehát, hogy a többtermelés tényezőinek összehozásában a legeslegelső, mindenekelőtt feladat: a mai földmiveléssel foglalkozó, felnőtt, meglelt népünk között a földmivelés mesterség szakismereteinek terjesztését haladéktalanul megindítani.

De itten soha ne tévesszük szem elől azt, hogy az alföldi földmivelőnek nagyobb szakértelemre van szüksége, mint a más vidéken lakónak, mert az alföldi földmivelő — ha élni és boldogulni akar — itten a minden egyebekben kívül még a szárazsággal is küzdeni, az az, hogy — megküzdeni kénytelen!

És ez az, amit — sok mással egyetemben — eddig még mindig úgy

az iskolák falai között, mint ezeken kívül is figyelem nélkül hagytak. Azonban talán az is természetes, hogy ennek nem az iskolák falain belül, de nem is a téli és a vasárnapi vándor előadásokon kell megtörténnie; mert hiszen ezek eredménytelenségéről maguk az előadók győződhetnek meg a legközvetlenebbül.

Már a „Mezőgazdasági Szemle” című gazdasági folyóirat 1909. évi VIII. füzetében az alföldi gazdálkodás reformjáról szólva érintettem a szőnyegen fekvő kérdést; amikor arra kértem a hivatkozott előadásokat tartó urakat: hogy ne télen a község házában tartásuk előadásait, hanem kint a mezőn, a tanyán keressék fel munkájuk közben nyáron át a földmivelőket s itt tanítsák nemcsak a gazdálkodás nagy elveire, de apró kézfogásokra is a helyszínén, kézzelfoghatóan, és akkor működésüket Isten is megáldani fogja.

Ugyanott kértem a gazdasági egyesületeket is, hogy a sok irka-firka mellett foglalkozzanak azzal is, hogy a kisgazdákat a haladásnak megnyerjék.

Hangsúlyoztam azt is, hogy a földmivelőnép oktatására a testestől-lelekestől gyakorlati gazdákat kell megnyerni: akik a nép gondolkodásmódját, felfogását, szokásait stb. töviről-hegyére jól ismerik és ezek alapján feladatuk betöltésére teljes mértékben képesek is.

Ugyanott szoltam arról, az akkor nagy, ma pedig már óriásinak és páratlanul bizonyult eredményről, ami a Dunántúlon az Ujhelyi Imre — akkori tanár, jelenleg a magyaróvári gazd. akadémia igazgatója — nevéhez fűződik, s ami az ő nevét ott a nép között valóban hallhatatlanná tette. Ez a nagy eredmény akkor ott az állattenyésztés és az azzal együttjáró takarmánytermesztés felkarolásában és fejlesztésében nyilvánult meg. Az Ujhelyi nagy — apostoli — egyénisége tehát olyan valóságos példát állított elénk, amiért az egész nagy vidék népe csak Isten minden áldását kérhette rá.

Valóban megfoghatatlan és bámulni való, de soha meg nem bocsájtható büne marad az akkori mindenkor kormányoknak, hogy az Ujhelyi által elért, ottani nagy eredmények már akkor követendő példaképpen nem általánosították; de minden őszinte és lélekkel dolgozó munkást egyaránt fájdalmasan érint az, hogy az ő önzetlen nagymunkája még csak méltó elismerésre sem talált! Így csak nagyon természetes, hogy az én szerény szavaim is akkor csak a pusztában hangzottak el.

Hogy mit tett Ujhelyi professzor, azt röviden a következőkben hozom a lapunkat olvasó földmivelőtársaimnak is szíves tudomására. Ő, mint a magyaróvári akadémia állattenyésztési tanítószékének tanára, a jelzett tevékenységét Mosonvármegye „száraz, kavicsos” föld-

jén kezdte meg. A teljesen önzetlen, saját kezdeményezéséből fáradságot nem ismerő, odaadó szorgalommal és kitartással járta sorban az ottani épen nem valami hajlékony és nem is tanulni vágyó sváb földmivelőket; addig beszélt, érvelt és mutatott a magánéletből példákat be nekik, hogy lassankint fogott rajtuk a szó s egyre több és több állatot, azaz tarka szarvasmarhát tartottak és több és jobb takarmányt természetettek azok. Mig végre eleinte kevés, de azután annál inkább szaporodó taglétszámmal az ottani tej-, majd szarvasmarhatenyésztő szövetkezetek alapjait vetette meg és ezekkel ennek a vármegyének a soha nem remélt gazdasági fellendülését érte el. Az Ujhelyi páratlanul lelkes és szakszerű vezetése alatt és mellett, innen indult ki az állattenyésztésnek az a hatalmas fellendülése, aminek ma már az egész Dunántul boldogulását köszönheti. Az Ujhelyi ihletett lelke az ottani földmivelőkkel kézzelfoghatóan ismertette meg azt a kincset, ami az állatban és a takarmánytermesztésben rejlik; a többi azután már — mint a karikacsapás — magától ment. Mert lett a több és jobb állat és takarmány után: több és jobb földmivelés, több és jobb trágya, több és jobb termés, végül — nagyobb és biztosabb jövedelem és — általános jólét!

Az elmondottakkal ez értekezésem azonban máris hosszúra nyult, a kérdést pedig jóval fontosabbnak tartom, sem hogy a felett egyszerűen napirendre térhetnék, folytatását tehát máskorra tartom fenn.

Id. Váradi Szabó János

Koros Sándor
Térli-szabó Házalában Piac-u. 60.
Saját készítésű elegáns térfli-
dívenyök kaphatók.

Bélyegzőgyár és véső-
intézet
PAULÓ I.
Bathányi-u. 22.
Telefon: 1365.

Eladó birtok

Sámsoni uton aligállónál 100 hold prima föld Vass-féle. Értekezni Arany János-u. 57.

Értesítés!

A Keresztény Fatermelő Szövetkezet tagjait értesítjük, hogy faszükségeiket augusztus 30-án, d. u. 6 óráig alulírott igazgatósági tagoknál a Bika szállodában megrendelhetik.

Ugyanott bővebb felvilágosítást kaphatnak.

Rózsa Szigmond
és
Cseh Lajos.

Bükk tűzifa és szerszámfa, darabos és oltott mész, kátránypapír, fedélcserép beszerezhető.

Akácok erdőket, faszorokot és bármilyen tüzfát legmagasabb áron vásárol

BARTHA ISTVÁN

tűzifa és építkezési anyagkereskedőnél
Ispotyály-u. 3-b. Telefon 785.

GEBAUER KAROLY ÉS TARSA
TEMETKEZÉSI VÁLLALATA, KOSSUTH-UTCZA 2. SZÁM.

Alapítástott: 1866. évben.

Temetéseket a legolcsóbban eszközöl a leg-
egyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig.
TELEP: Homokkeri, Hid-utca 8. szám.

Ha szép akar lenni? Korzó arczkremet és szappant használjon!

PARFÜMÖK prima minőségűek, Pipere szappanok. Mindenféle pipereolajok, kószerek, irrigátor felzserelések, gumi áruk, GAZDASÁGI CZIKKEK, kroulln stb. legolcsóbban szerezhetők le a

Korzó Droguerában Piac-utca 49

VARGA KATHALIN

<p>URANIA</p> <p>Vasárnap Corvin film. Falk Richard utolsó műve A sárga árnyék Amerikai történet 5 felv. Főszereplők: Almásy Sári, Fenyvessy Emil. Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.</p>	<p>APOLLO</p> <p>Vasárnap A Burlingtoni Jaguár III. Kalandor történet 6 felv. Főszereplő: Pearl White. Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.</p>
<p>ARANY BIKA MOZI</p> <p>Vasárnap Amerikai Pathé-film A fehér álarcos ember Büntügyi dráma 8 felvonásban. Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.</p>	

Eladó vendéglő

sarokház forgalmas helyen, csinos lakás nagy udvarral és korlátlan italmérséssel eladó Dezső László irodája Maróthy-utca 19. szám.

A lisztkönyvek kiosztása

A lisztkönyvek kiosztása a városi liszt-irodáknak augusztus 30-tól kezdődőleg délelőtt 8-tól 2 óráig tart.

Közélelmezési ügyosztály.

Gőzmalomhoz

25 P. H. stabilgőzgép azonnali átvételre eladó

Dezső László Maróthy-utca 19.

A hatósági liszt kiosztása

Értesítjük a város lisztkönyvvel ellátott közönségét, hogy a jövő hétre vagyis aug. 29-től szeptember 4-ig terjedő időre járó lisztet a kereskedők az eddigi liszt fejadagokban az eddig is érvényben volt áron szolgáltatják ki.

A közlelmezési miniszter urnak a liszt-árakra vonatkozó rendeletének leérkezése után arról az érdekelt közönséget a hírlapok útján azonnal tájékoztatni fogjuk.

Közlelmezési ügyosztály.

Kovács és Kazánszenet, Akác műfát, Romancementet, Tüzi-fát vagon-tételben és méter-mázsánként azonnali szállításra ajánlok

Polyánszky Oreszt tüzifa és szénkereskedő
Szoboszlai-ut 1. sz. Miklós-utca végén.
Vidéki rendelést is eszközölk.

Lapkihordóné felvétetik

lapunk kiadóhivatalában. **Piacz-u. 59. sz.** Jelentkezni bármikor.

Eladó szőlő

Vágóhid megett kövesuton 1600 négyszögöl termő szőlő, gyümölcsös és veteményessel továbbá szoba, konyha, kamara, veranda, pince stb. eladó Dezső László irodája Maróthy György-utca 19.

GYÁSZESZETEK ALKALMÁVAL FORDULJON BIZALOMMAL FEHÉRTÓI BÉLA

felmérkezési intézetéhez. Debrecen, Dégenfeld-tér 4.
Hol temetések a legegyszerűbbtől a legdíszesebbig a legolcsóbb árban személyes felügyelet mellett eszközöltenek. Exhumálást és hullaszállítását vállalunk. Koszorúk választékban.

16858—1920.

Hirdetmény

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező „Tiszai füzes” elnevezésű 38 kat. hold és 245 négyszögöl területű földbirtok 1921 évi január hó 1-től 1921. évi december hó 31. napjáig terjedő egy évre nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

A városháza kistanács-termében megtartandó nyilvános árverés határideje folyó év szeptember 7-ik napjának délelőtt 9 órája.

Az árverési feltételeket a hivatalos órák alatt a városi számvevőségél bárki megtekintheti.

Debreczen, 1920. aug. 26.

A városi tanács.

Tölgyfa

rönköt, fenyő, nyár, bükk, szil, kőris, juhar, hárs, dió és mindennemű rönk fát kisebb vagy nagyobb tételekben veszek, Közvetítőt díjazok vétel után.

Jancsó Testvérek
asztalosárúk és butorgyára
Bárczi-u 3.

Kisbirtok

16 magyar hold fekete és barna aljhomok tanyánélkül kövesút mentén eladó Dezső László irodája Maróthy György-utca 19. sz.

Szabó János

uri szabósága és egyenruházati cikkek raktára Püspöki palota. (Nagytemplommal szemben.)

Blattner József üveg, tükör és porcellán kereskedése, üvegezési és képeretkezési vállalata. **Csapó-utca 1. szám.**

Raktáron jelenleg kész ablakok, vizes és boros poharak, lámpacsövek, gummiárúk stb. Viszonteladónak engedmény.

ÁLLANDÓ NAGY BUTOR KIÁLLÍTÁS!

Dus választék, saját készítésű modern lakberendezési cikkekben u. m.: háló, ebédlő, uriszoba valamint ülő butorokban. —
Olcsó butorokban is nagy választék

Killer Ede butorgyáros czégnél
Ferencz József-ut 68.

ECZET,

só és gyufa kapható block nélkül

Félegyházy János czégnél

APRÓ HIRDETÉSEK.

Cserépkályha és vaskatlan eladó Széchenyi-u. 14.

Középkoru gyermekhez jól értő szárazdadát keresek azonnalra Szent Anna-u. 7. l. em.

FORGÁCS I.
művés Bádagos-u.

Makulatura különként kapható lapunk kiadóhivatalában,

Cimbalom igen jó hangu, pedálos eladó, Hadházi-ut 12. l. em. Árpád-tér.

Eladó Petőfi-téren 7 és 8 szám alatti ház ugynevezett — Telekdy-fürdő összes kávéházi, fürdő berendezéssel együtt. Értekezhetni Debreczeni Gazdák Bankja Kossuth-u. 17.

Eladó butorok permetező, borsajtó és fajnyalak és nagytekű ház beköltözhető Vörösmarty 24.

Debreczeni Gazdák Bankjareszvénytára. Kossuth-u. 17. Kölcsönöket folyósít házakra, földekre és értékpapírokra. Betéteket elfogad a betétek után kamatot ad, értékpapírokat vásárol és elad. Elfogad értékeket megörzés céljából bérbe ad (safé deposit) páncél rekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Feleknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésre áll.

Női Kereskedelmi Iskola I-és II-ik osztályába használható könyvek eladók. Piac 58. III. lépcső. II. emelet 36.

Keresek egy éves gyermekem mellé leányt vagy asszonyt — Tisztviselőtelep II. u. 7.

Haszonbérbeadó Fáy-dűllőben 102 kh tanyabirtok. Értekezhetni: Hatvan-u. 60.

Boroshordók használtak teljesen jó állapotban eladók. Cim kiadóban.

Bortermelők figyelmébe!

Elsőrendű száraz tölgyfából készült prima uj

BOROS HORDÓK

erős abroncsvasakkal ellátva 200-tól 450 liter nagyságban eladók

ERDEY KÁLMÁN

: Nyiregyháza, Kótaji-utca 44. szám. :

Értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy Balmazújvároson a Hangya nagyvendéglő szeptember hó 1-én megnyilik

Állandóan hideg és meleg ételek, elsőrendű szeszes italok lesznek kiszolgálva, valamint szállodai vendégszoba is rendelkezésre áll. Szíves pártfogást kér az igazgatóság.

Pálinkafőző üstök és mosó üstök

vörösrézből megrendelhetők

Máthé András

rézműves mesternél, Ujpest Zrinyi-utca 10.

TEGDES JÁNOS

Női, férfi és katonai egyenruhákat és elegáns sapkákat jutányosan készít **PÉTERFIA-UTCA 60. SZÁM.**

Eladó sestakerti szőlő

Andrássy-uton 900 négyszögöl borházzal, ugyanott 500 négyszögöl szőlő és gyümölcsös eladó. Dezső László irodája Maróthy György-utca 19. sz.

Ha olcsó és izléses virágcsokrot, kosarat, koszorút akar az vásároljon kizárólag Rózsa Virágcsarnokba

Kossuth-utca 2. sz. (Városháza épület) Művirágkoszorúk viszonteladásra a legolcsóbb gyári árban.

HIREK

Zsidó-terror

hire érkezik a távol Palesztinából hozzánk. Az angol protektorátus védőszárnyai alatt szabadjára engedett zsidó hatalmi-vágy féktelen szerelésekben tobzódik a Szentföldön és nem tűri meg a kétezer év óta ott lakó keresztényeket és arabokat sem. Törvényes szünnappá tették a szombatot és hallani sem akarnak arról, hogy a kereszténynek a vasárnapot, a mohamedán arabok pedig a pénteket megszenteljék. Ugyanolyan faji és vallási türelmetlenség orgázik ott, mint amilyent a keresztény Magyarországnak kellett hónapokon keresztül keservesen megszenvednie... Csak azt nem tudjuk, mit szólnának a zsidók, ha a világ keresztény népe okulna a példán és tanulna tőlük? Mit szólna Sámuel kormányzó ur, ha a kereszténységnek eszébe jutna érvényesíteni istenadta jogát a Szentföldhöz, az isteni Üdvözítő születése, élete, szenvedése és halála megszentelt színhelyéhez? Vajjon a most elűzött és leöldösött keresztények életéért és nyugalmaért hogy tudna elszámolni a palesztinai zsidó uralom?...

— Lapunk legközelebbi ezáma kedden, augusztus 31-ikén reggel a rendes időben jelenik meg.

— Istentiszteletek. A református Kistemplomban d. e. 9 órakor predikál Nagy Lajos s. lelkesz. A róm. kath. templomban 6, 7, háromnegyed 11 és fél 12 órakor nagymise, utána sz. beszéd. D. u. litánia és sz. olvasó.

— A Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó Vállalat R.-t. igazgatósága folyó hó 30-án, hétfőn délután 5 órakor a „Hajdúföld” szerkesztőségében ülést tart.

— A vöröskereszt új tisztikara. A Vöös kereszt debreceni választmánya pénteken délután tartott első ülésében alakította meg a debreceni fiók tisztikarát. Az elnöki széket ezúttal nem töltötték be, hanem az alelnökké újra megválasztott Komlóssy Dezsőt kérték föl elnöki teendők ellátására. Társelnök lett Hubert Ottóné, társalelnök Fráter Erzsébet. Alelnök helyettes: Csóka Sámuel. Főtiszt: dr. Petzkó Ernő, titkár: dr. Tatay Zoltán, pénztárnok: ifj. Rickl Antal, helyettese dr. Tóth Emil. Főorvos: dr. Láng Sándor, sebész orvos: dr. Balogh János. Gondnok: Pápay János. Számvizsgálók: Wilhelm Emil, Szarukán Sándor és dr. Vargha Elemér. A katonaság részéről egyetemi megbízottként kiküldött: Botlka Géza ezredes.

— Az Ébredő Magyarok Egyesületének helyi csoportja szeptember 7-én a Csokonai színházban műkedvelő estét rendez. Szinre kerül Szigligethy Ede „Liliomfi” c. vígjátéka. A főszerepeket Kontsek Irén, Rostás Edith, Payer Margit, Beöthy Éva, dr. Bóka Tibor, Szoboszlai Sándor, Laczkó József hdn., Bornemissza Zoltán, Polyánszky István, Zavagán Cyrill kedvők és Pécelly Sándor játsszák. Jegyek a Nizzai vírágcsarnokban még korlátozott számban előjegyezhetők. Nagypáholy 150 kor., kispáholy 120 kor., I. r. támlásszék 30, II. 20 és III. r. 15 korona.

— Földesen tüntettek a zsidók Szent-istvánkor. Felháborodással értesít lapunkat földesi tudósaink, hogy ott augusztus 20-án, Szent István napján szal tüntettek az összes zsidó boltosok a nemzeti ünnep ellen, hogy üzleteiket nyitva tartották egész napon át, mintha közönséges hétköznap volna. Miután a község-házára sem tűzték ki a nemzetiszínű zászlót, a nép nem tudta, hogy nemzeti ünnep van. A nemrég közkegyházművelésért 6 hónapi börtönrre ítélt földesi rabbi hívei így méltatlannak meg egész községet. Felhívjuk a hajdusoboszlói járás fősolgabirójának figyelmét a földesi zsidók harafiatlan viselkedésének megtorlására.

— Adományok a menekülteknek. Az elmúlt héten a következő adományok folytak be a menekültek javára: Krizsek Ede üzletvezető 100 kor., Szokolovszky N. ceglédi sertéskereskedőtől 360 kor., Perselypénzből 610 korona. Fogadják a jószívű adakozók hálás köszönetét az Országos Menekültügyi Hivatal debreceni kirendeltségének.

— Választási harc a tiszalöki kerületben. Vasárnap és hétfőn lesz a nemzetgyűlési képviselőválasztás a tiszalöki kerületben, melynek eddig Szabó Sándor (kiszgazdapárti) volt a képviselője, de csonka kerület lévén, le kellett mondania ideiglenes mandátumáról. Az eddigi képviselő két ellenjelöltet is kapott: dr. Kornis Ferenc (keresztény egyesülés) és Benkő Gábor (keresztény nemzeti) személyében. Ez utóbbi ellenzéki és bár az utolsó pillanatban lépett föl, a legkomolyabb jelölt. Szabó Sándor megválasztása érdekében óriási erőfeszítéseket tett a kiszgazdapárt. Rubinek Gyula kereskedelemügyi miniszter külön vonaton jött le a kerület két nagyközségébe, Tiszalökre és Tiszapolgárra, de rendkívül hűvösen fogadták. A tömeg zúgolódott az 500 koronás buza és 4 kilós fejadag miatt. Annál nagyobb a lelkesedés az ellenzéki jelölt mellett, aki szombat délután nagy beszédet mondott a többség kormányzati baklövéséi ellen.

— Még a gyümölcsfáját is ki kell vágni a kiszgazdának, hogy a malomban megőröljék a gabonáját, mert nincs szén, de a miniszterek különvonatokon jönnek a vidékre a nép bizalmát megnyerni, a szavazatokat kikunyorálni és a kortesvonatok számára van szén!

Nagy hatással beszélt Benkő Gábor a zsidókérdésről is:

— Az ország megrontói a zsidók voltak. A zsidók fosztogatták ki, mint italmérők és üzérek a falvak népét, mikor pedig megszedték magukat, elköltöztek a városokba, maguk mögött hagyván a nyomort és akkor ismét a zsidó, kokányorru agitátorok jöttek megszervezni a nyomort, megtagadtatni a néppel minden szentséget, istent és hazát, erkölcsöt és becsületet. Igérték a földi paradicsomot és még nagyobb nyomorba döntötték a népet. Az elszakított területeken a zsidóság elsőnek hódolt be és megtagadta a hazát. A megcsönkített Magyarországon is egyik áruházi a másik után követték el. Most mind a zsidóbarát kiszgazdapártban van, ahol befogadták, mint értékes elemet.

Igen érdekes a választási harc. A kiszgazdapárti Szabó Sándor pártja éjjel elárasztotta a falvakat képes plakátokkal. (Kire szavaz bányám?) Reggelre egyetlen plakát sem volt már, a nép mindet leszagatta. Míg a kiszgazdajelöltek négyes fogalokon jártak, az ellenzéki jelölt és kortesei gyalog. Különösen az asszonyok korteskedtek lelkesen az ellenzéki jelölt mellett, aki — ha nem győz is az első választáson — okvetlenül bejut a pótválasztásba.

— Felfüggesztett gázgyári tisztviselők. A városi világítási vállalat több tisztviselője ellen tudvalevőleg különböző büncselekmények gyanúja miatt vizsgálat folyt, sőt néhaáyan előzetes letartóztatásban is voltak a vizsgálat alatt. E bünyügyi vizsgálat következményeképp Hubert Ottó kormánybiztos főispán Baukovác Alfréd főkönyvelőt és Loránt (L'w) József könyvelőt felfüggesztette állásuktól és ellenük a fegyelmi vizsgálatot megindította.

— Kötelező kárbejelentés. A kormányrendelet értelmében utólagja figyelmeztetem az érdekelteket, hogy a kommunizmus által okozott károk bejelentése kötelező. Bejelenteni köteles mindenki mindennemű kárát, amelyet a kommunizmus következtében akár rekvirálás, akár szocializálás (elkommunizálás) akár üzletének bezárása, akár iparának, foglalkozásának akadályoztatása, akár magasabb munkabérek kifizetése címén szenvedett. Bejelentés már csak ma, vasárnap déli 12 óráig eszközölhető a városi levéltárban (Városháza, földszint 5 sz.) A városi tanács megbízásából Csobán Endre főlevéltárnok.

— Az Iparos tanonc Iskola tudatja az érdekelt tanonctartó munkaadókkal, hogy a csoportbeosztások szeptember 1-vel, a beiratások szeptember 6-ikával (d. e. 9—12, d. u. 3—6 ig), a rendes tanítás szeptember 16-án kezdődik. A régi tanulók beirásjegyeiket okvetlenül magukkal hozzák. A csoport beosztás megváltoztatását indokolt esetben a munkaadók szeptember 16 ig igényelhetik. Igazgatóság.

— Rendőri hír. Nagy Elek, menekült, feljelentést tett férje, Nagy Elek ellen, hogy egy 16 éves leánnyal, 2 ezer korora készpénzével, karika és egy köves aranygyűrűjével megszökött. A rendőrség körözi.

KIS HIREK

A rendőröknek olcsó étkezőt állított fel Szeged és Miskolcz. Most szervezik Kecskeméten. Hát Debrecenben nem lehetne megvalósítani ezt a helyes ideát? A mi derék rendőreink is megérdemlik a támogatást a közönség részéről, melynek élet és vagyonbiztonsága fölött olyan önfeláldozóan örködnek.

A héber faj kezébe került az angol miniszterelnök Lloyd George, akit emiatt élesen támad a francia katolikusok nagygyűlésén a „Perue des deux mondes” szerkesztője. A legmagosabb körökben is kifejté demoralizáló hatását a zsidó pénz.

Az éhínség kergeti Amerikába a szepesieket, akiket a nagyrafelújított cseh uralom csak maszlaggal tud táplálni, de a magyar kenyert nem képes pótolni.

A sajtószabadság erős korlátozása arra indította a fővárosi újságíró-gyűlést, hogy egységesen foglaljanak állást a cenzura fűszigorával szemben. Ne felejtsek el az intéző körök, hogy ha szükséges is a cenzura, akkor is szükséges rossz.

A káromkodás szegényes szokása nagyon elharapózott a magyaroknál. Most egy kis közönség: Majsa példát mutat az ellene való küzdelemben. Hazafias célra legalább 10 korona büntetéssel sújtanak minden káromló szót.

Óvatos lett Románia, mint kitelcszik abból, hogy ellenünk tervezett katonai szövetségbe nem lépett be, visszautasítván Csehszlovákiának és Jugoszláviának erre vonatkozó ajánlatát.

Katasztrófa fenyegeti a bortermelést Franciaországban, főleg a hordó hiánya miatt. A déli részeken egy frankot sem adnak az új borért. Lyoni üzletekben már 1 és fél frankért pompás bort kapni.

Több mint 3 és fél milliárdba kerül évente a cseh hadsereg fenntartása, ami csaknem elviselhetetlen terhet jelent olyan kis országra, melynek gazdasági élete oly erősen meg van bémulva. A helyzet nem is fog javulni mindaddig, amíg az erőszakosan elrabolt részek megvédésére állig kell fejeverkeznie.

A tisztogatás a budapesti városházán teljes erővel folyik. Hát Debrecenben mire várunk még?

Negyven százalékkal estek az árak a vászon- és textil árukban, de nem nálunk, hanem Berlinben. Mi nálunk még mindig emelkedőben van csaknem mindennek az ára.

Két vége van a botnak, azzal tenyegedőznek a zsidói féltő liberál újságok, prűszkölvén a botbűntetés behozatala ellen. — Ügyelünk rá, hogy mindkét vége keresztény kezben legyen.

Nemzetiségre való tekintet nélkül rendelték el a románok a sorozást Erdélyben, szeptember és október hónapokra.

Nem vesz részt a pályázaton Budapest volt polgármestere. Ugy látszik, vannak régi rezsimhez tartozó polgármesterek, akik megértik a kor intőszavát és — félreállanak. Nem várják meg, hogy megmutassák nekik, merre van a kijárat.

A szénhiány miatt Ausztriában valószínűleg rövidesen megint szünetelni fog a személy- és gyorsvonatok közlekedése.

Kettészakadás előtt áll a francia szociáldemokrata párt, melynek nagyrésze semmi szin alatt sem akar a III. internacionáléhoz csatlakozni, mert nem hajlandó a honvédelem elvéről lemondani.

Huszezer új milliomos lett az amerikai Egyesült Államokban a háború alatt, s e közül tizenkét ezer zsidó. Nálunk még kedvezőbb rájuk nézve az arány. Az egész világon a zsidók szedték le a tejfelt a háborús üzletekből.

Kezdi levetni az álarcot a zsidók, mert elérkeznek idejük arra, hogy nyíltan beszélhessenek. Hirdetik, hogy sikerült nekik a vezetést minden kulturálumban kézbe kaparítani, a néptömegeket a zsidó érdekek szolgálatába állítani. — Azonban elegejük, hogy ébrednek a népek, s mint az életerőt eiszívó undok élősdieket fogják őket letisztogatni megáradott szervezetükről.

— **Uj tánciskola Debrecenben.** Szeptember 15-én nyitják meg a Bika kistermében *Fancsovits nővérek* tánciskolájukat, mely iránt már előre is nagy érdeklődés nyilvánul város-szerre. *Régi magyar táncok, a legmodernebb szalon és balett táncok* fognak taníttatni. Mint halljuk, a Dóci és Svetits iskolák növendékei részére külön kolonok, ugyancsak az uritársaságnak több kolonban külön-külön tánckurzus lesz. A *Fancsovits nővérek*, kik a fővárosban a híres Mazzantini és Mészáros párisi tánc-tanár és Nirsy Emilia operaházi balett tánc-mesterétől nyertek kiképzést, a legtekélyesebb rendszerű oktatást fogják adni, mindenféle táncok elsajátítására. Előjegyzéseket és beiratásokat Bathhányi u. 10. sz. a. délelőtt 11—1-ig és délután 4—6 ig elfogadnak.

— **Hirdetmény.** Az 1917. évi és 1918. évi föld-, ház-, l., II. osztály, III., IV. tőkekamat, nyilvános adó s ezek után kivett pótdókó kivétési lajstroma az 1919. évi XI. t.-c. 4. §-a, illetve ennek végrehajtása tárgyában az 1913. évi VI. t.-c. 2. §-a alapján a pénzügyminiszterium által 1913. évi 50.000. sz. a. kiadott utasítás 29. §-ának megfelelően 1920. évi augusztus hó 30. napjától 1920. évi szeptember hó 6. napjáig 8 napig oly célból tételnek ki a városi adóhivatalnál kerületenként közszemlére, hogy azokat mindenki megtekinthesse. A lajstromnak ez a kitétele azon felelősségi határidőre, melyet az 1809. évi XI. t.-c. 13—15. §-szabályoz, nincsen kihatással, melynek alapján a felelősök a kivett adók ellen a közigazgatási bizottság adóügyi bizottságához intézve, az adóvnek kézbesítését, illetőleg az adóvnek el nem fogadása vagy egyébként kézbesíthetlensége esetén megkísérelt kézbesítést követő 15 nap alatt a pénzügyigazgatósághoz nyújtandók be. Debrecen, 1920. augusztus hó 28-án. — Városi adóhivatal.

— **A népbiztosok bűnpöre.** Budapestről jelentik, a népbiztosok bűnpörének mai tárgyalásán folytatták Dietz Károly volt rendőrfőkapitány kihallgatását, aki Berinkey volt miniszterelnök vallomásának rávonatközö részével polemizál, s kijelenti, hogy 1918. januárjában, sőt előbb is megvolt a jogcim a kommunisták letartóztatására.

— **Tankönyvek az összes iskolák részére,** valamint füzetek, rajzfüzetek, iró és rajzszerek iskolatársak legjobb beszerzése *Antalfy József* könyvesboltja, Szentanna és Varga-u. sarok.

— **Angol királynő kávéháza** ujonnan átalakítva megnyit. Cigányzene. Kifűző ételek és italok.

— **Iskolai könyvek az összes helybeli tanintézetek részére,** papír és írószerek, valamint zeneművek a legolcsóbban Csáthy m. kir. tudományegyetemi könyvkereskedésében kaphatók, Piac-utca 8. Telefon 296.

— **Iskolai beiratkozás.** A női felső kereskedelmi iskolába és az egyéves női kereskedelmi szaktanfolyamra beiratkozni 9—12 óráig lehet.

— **Cserépkályha átrakását és tisztítását** elvállalok. Gönczy Gábor Kandia u. 9.

— **Iskolakönyvek nem csak a katolikus iskolák részére,** hanem az összesek részére kaphatók *Antalfy* könyvesboltjában Szent Anna és Varga-u. sarok.

— **Dr. Halmágyi Béla** orr-gége orvos rendelését kizárólag orr-torok-gégebeteg részére megkezdte. Rendel délután 3—5-ig, Piac-utca 58. sz. alatt.

Váry főügyész nyilatkozik

Budapest, aug. 28. (Nemz. St. tel. jel.) A Tiszta-egység mai tárgyalását Zoltán elnök 10 órakor nyitotta meg. Kenesi Elek, Szentannási Béla jelentésközlő vallomása után Mondada tárgyalásvezető felolvasta a királyi ügyészség átiratát, amelyben Váry Albert főügyész a tegnapi vallomással szemben kijelenti, hogy a kir. ügyészség Kovács vizsgálóbíróval szemben a törvényes követelmények szerint járt el s mindenben a büntető perrendtartás szakasza alkalmaztatott.

Rendelet a vitézi -- donációkról

Budapest, aug. 28. (N. St. t. j.) A vitézi donációkat szabályozó rendelet holnap jelenik meg a hivatalos lapban, amely szabályozza, hogy a világháború magyar katonái közül igényelhetik a vitézi illetéket s a legnagyobb gyorsasággal intézik el a jogos kérelmét annak, akinek mellét az arany vitézségi érem ékesíti.

Végveszélyben a vörösek

Bécs, aug. 28. (Nemzeti St. tel. jel.) Londonból jelentik, hogy a párisi orosz delegáció tagjai megérkeztek Londonba és kijelentették, hogy a bolsevizmus helyzete Oroszországban teljesen tarthatatlan s Wrangel különösen a déloroszokra számíthat.

Berlin, aug. 28. Hefsingforsi hírek szerint a szovjetkormány minden csapatát a frontira irányítja és újabb behívásokat eszközöl. — Mindenfelé a legnagyobb elégedetlenség mutatkozik a kormánnyal szemben. Különösen nagy az izgatottság a pétervári helyőrségben. Minden tüntetést, ami a szovjetkormány ellen irányul, elnyomnak. Rigában is nagy az izgatottság a kormány ellen. Lenin és Trockij ellen több merényletet követtek el. Nyílt felkelés várható a bolsevisták ellen.

A szerb önámítás

Budapest, aug. 28. (N. St. t. j.) A jugoszláv minisztertanács a Ferencz-csatornát Péter király csatornának, a Ferencz József csatornát pedig Sándor trónörökös csatornának nevezte el.

Olasz lap a proletárdiktatúráról

A nyugati közvélemény még csak most tudja meg lassankint, hogy mi magyarok már személyes tapasztalatból tavaly megtarultuk, hogy mit is jelent az a proletárdiktatura. Egy tekintélyes olasz lap helyszínen járt tudósítója állapítja meg most újabb az orosz népbiztosok és láncos zsidóknak a proletár-festvérek rovására tűzött visszaéléseit. A proletárdiktatura mindenütt ugyanazt eredményezi: egy pár száz vagy ezer zsidónak és ragadéknak gyors megoltosodását és a népmillióknak hihetetlen nyomorba döntését.

A „Secolo“-ban Magrini, aki most tért vissza oroszországi körújáról, érdekes tudósításban számol be az orosz viszonyokról. Az orosz fővárosnak csak két szállója van üzemben, az „Astoria“ és az „International“, ahol a vezető szovjethatalmasságok laknak lukullusi kényelemben. Egész Péterváron egyetlen egy kávéház és étterem nincs, hanem helyettük 300 népkonyha. Az utcák üresek és részben női rendőrök ügyelnek a rendre. A nagy néptömegek szörnyű nyomora ellenére Pétervárot is nagyszámu új gazdag található, nevezetesen a forradalom hsdimilliomosai, akik két kategóriába tartoznak: a nagy bolsevik funkcionáriusok, népbiztosok és hozzátartozóik, akik család és megvesztegetés révén nagy vagyont szereztek és a mindenfajta üzerek kategóriája. A proletárdiktatura nem a proletárra, de a népbiztosokra és a láncokereskedőkre jelenti a hatalom és anyagi jólét erkölcstelen kisajátítását.

Windischgrätz Bécsben

Bécs, aug. 28. (Nemzeti St. telefon jel.) Windischgrätz herceg volt magyar miniszter Bécsbe érkezett s osztrák monarchista vezetőkkel tárgyalt. Erről tudomást szereztek az osztrákok és a herceget Bécsből kiutasították, A herceg már vissza is utazott Schweicba.

Egyiptom független állam

Bécs, aug. 28. (N. St. t. j.) Az angolok részéről Mildner lord, Egyiptom képviselőjében Zegloul nacionalista vezér megállapodásra jutott. Anglia elismeri Egyiptom függetlenségét. Anglia biztosítja Egyiptom területi integritását minden idegen támadástól. Egyiptom visszanyeri külpolitikájában önrendelkezési jogát, de nem köti Anglia politikájával ellentétes szerződést. Egyiptomnak saját külpolitikai képviselője lesz.

Angol-orsz alkudozás

London, aug. 28. (N. St. t. j.) Az angol ultimátumra küldött orosz válasz megérkezett. A jegyzék engedékenységet mutat ugyan, de nem kielégítő. Az angol kormány újabb jegyzéket küld, amelyben követeli az első jegyzékre a részletes választ.

Lengyel hadijelentés

Páris, augusztus 28. (N. St. tel. jel.) Varsói híradás szerint a lengyel kormány a következő jelentést adta ki: A lengyel csapatok győzelme most már véglegesnek tekinthető s a bolsevik hadsereg már csak néhány helyen fejt ki kétségbeesett ellenállást. A foglyok száma elérte a 170 ezret s rengeteg zsákmány és zászló jutott a kezünkbe. Bialostok elfoglalásával teljesen elválták a bolsevisták visszavonulási útját.

Színház

Színházi és mozgósínházi irodák jelentése.

Burlingtoni Jaguár III. ma utoljára az Apollóban. Jegyelővétel. Előadások 3, 5, 7, 9.

A fehér álarcos ember. Amerikai Pathé film. Kalandor történet 8 felvonásba ma utoljára az Arany Bika moziban. Jegyelővétel. Előadások 3, 5, 7, és 9-kor.

A sárga árnyék. Bűnügyi történet 5 felvonásban ma utoljára az Urániában. Előadások 3, 5, 7 és 9-kor. Jegyelővétel.

A tizennegyedik II. rész (Rejtelmes házasság) hétfőn mutatja be az Uránia ezt az attrakciós amerikai Star filmet. A főszerepeket Lóth Ila és Petrovics Szeptiszlav játsszák. Előadások 6 és 8-kor. Jegyelővétel délelőtt 10-12 ig.

Canibár. Világattrakció 4 részben 24 felvonásban. Holnap, hétfőn mutatja be az Apolló ezt a ragyogó szépségű amerikai Coy-boy történetét, bámulatos amerikai technika és érdekfeszítően izgalmas trükkök és lovasbravurok jellemzik ezt a filmet. Kérjük a közönséget, hogy a tolongás a pénztárnál elkerülhető legyen, jegyeit elővételben váltsa meg. Jegyelővétel délelőtt 10—12-ig, pénztárnyitás délután 4 órakor. Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.

Cseh készülődések

Prága, aug. 28. (N. St. t. j.) A párisi Figaró prágai levelezője közli, hogy a cseh közvélemény a lengyel orosz kérdésnél a fegyverkezés nélküli állápontra helyezkedett, de ha az oroszok átlépik a határt, a csehek feltétlenül beavatkoznak a háborúba. A vezető cseh lapok aggódva irnak egy magyarországi intervenció miatt s hangsúlyozzák, hogy a franciáknak érdeke, hogy Románia és Csehország szövetséget kössenek egymással.

Szigoruan ellenőrzik az egyesületeket

Budapest, aug. 28. (Nemz. St. tel. jel.) Ferdinándy Gyula belügyminiszter elrendelte, hogy a rendőrhatalom a felügyeleti és ellenőrzési jogot szigoruan gyakorolja az egyesületekkel szemben s minden, az államhatalom ellen irányuló mozgalmat fojtson el. Elvárja azonban a miniszter, hogy a munkások gazdasági egyesületei által összehívott gyűléseiket vigyázattal kezeljék, s még a látszatát is kerüljék annak, mintha politikai üldözésről volna szó.

Amerika és Lengyelország

London, aug. 28. (Nemzeti St. tel. jel.) Washingtonba érkezett táviratok arról adnak hírt, hogy az egyesült államok felszólítása nyomán a lengyel kormány kijelentette, hogy a lengyel csapatok nem fogják állépni a versaillesi szerződésben megállapított határt.

SPORT

DEAD - DVSC. A Színház és Sport serlegmérkőzésének döntője lesz vasárnap délután 6 órakor a KASE útegyházi pályáján. Mindkét csapat legutóbbi eredménye k alapján teljesen egyenlőn erősnek mondható s mindkét csapat a legerősebb csapatát állítja ki. Ha a DEAC kijátssza legjobb formáját, úgy győzelme valószínű. A valószínű győztes azonban a pillanatnyilag jobb kondícióban levő csapat lesz, Előzőleg a KASE a Nyomdászok megerősödött csapatával játszik.